

U SUSRET ZELENOJ TRANZICIJI

Podrška Švedske i Norveške smanjenju industrijskih emisija u Srbiji

Tehnološko-metalurški fakultet Univerziteta u Beogradu, realizuje dva projekta koji su usmereni na smanjenje industrijskih emisija - IED Srbija i eVOC Srbija. Projekti pružaju podršku industriji u Srbiji u primeni Direktive o industrijskim emisijama i važna su osnova za naredne korake ka reformama u oblasti zaštite životne sredine. Oba projekta doprinela su pripremi Pregovaračke pozicije za poglavlje 27, delu nedavno otvorenog Klastera 4 - Zelena agenda i održivo povezivanje, u procesu pregovora sa Evropskom unijom.

Projekat IED Srbija – “Zelena tranzicija-implementacija Direktive o industrijskim emisijama u Srbiji 2021-2025”, predstavlja treću fazu saradnje i nastavak podrške koju Švedska pruža implementaciji nacionalne regulative o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine. Cilj projekta je pomoć nadležnim organima i kompanijama u postupku izdavanja integrisanih dozvola, koje regulišu emisije u sve medijume životne sredine, a čije je pribavljanje obaveza svih velikih industrijskih postrojenja.

Karin McDonald
(Karin McDonald),

šefica grupe za razvojnu saradnju
pri Ambasadi Švedske u Beogradu

“Univerzitet u Beogradu je veoma značajan partner Švedskoj u dostizanju standarda životne sredine u Srbiji. Na fakultetima rade stručnjaci i istraživači koji deluju u važnim oblastima za očuvanje životne sredine, kao što je održivo korišćenje i proizvodnja energije, upravljanje otpadom i slično. Zbog svega navedenog, Univerzitet u Beogradu ima značajnu ulogu, kako u pogledu novih istraživanja, tako i u savetovanju Vlade o novim načinima rada i novim tehnologijama. Švedska podržava Srbiju na putu ka Evropskoj uniji, a EU ima svoje zahteve kada je reč o standardima životne sredine i reformama koje je neophodno sprovesti”.

Projekat eVOC Srbija, koji podržava Kraljevina Norveška, odnosi se na identifikovanje i smanjenje emisija koje potiču od operatera koji u svojim procesima koriste isparljiva organska jedinjenja (Volatile Organic Compounds – VOC) i primenu Poglavlja V Direktive o industrijskim emisijama.

Ger Hokon Johansen
(Geir Håkon Johansen),

zamenik šefa misije Ambasade
Kraljevine Norveške u Beogradu

“Švedska i Norveška podržavaju zasebne projekte, ali oba projekta pokrivaju područje industrijskog zagađenja i doprinose sprovođenju Direktive o industrijskim emisijama. Norveški projekat usmeren je na uređivanje korišćenja isparljivih organskih jedinjenja, što je relevantno za mala i srednja preduzeća, a podrška Švedske usmerena je na integrisane dozvole za veća postrojenja. Mala i srednja preduzeća okosnica su srpske privrede i značajno doprinose rastu ekonomije u Srbiji. Cilj Norveške je da im pomogne da osavremene svoju proizvodnu tehnologiju da bi se bolje uskladili sa standardima EU u oblasti zaštite životne sredine i da postanu konkurentniji i na domaćem i na međunarodnom tržištu”.

Nordijska saradnja - zajedničke aktivnosti

Aktivnosti sa studentima

Već nekoliko godina na Tehnološko-metalurškom fakultetu organizuje se Tehnološka studija slučaja (Tech Case Study) sa namerom da se srednjoškolcima bliže predstavi budući posao tehnologa kroz realan problem u industriji koji oni treba da reše. Na taj način testiraju se njihove inženjerske veštine i "zeleni" način razmišljanja, a učenici se bolje upoznaju sa svojim budućim pozivom. Dosadašnji rezultati pokazali su da su mladi veoma osvešćeni o značaju zaštite životne sredine, zainteresovani da u budućnosti rade na poslovima koji će je poboljšati i da imaju inovativne ideje. Projekti IED Srbija i eVOC Srbija, kao i ambasade Švedske i Kraljevine Norveške, po jednom su samostalno podržali ovo takmičenje, dok je ove godine pružena zajednička podrška organizaciji i promociji takmičenja. Tema ovogodišnjeg takmičenja bila je cirkularna ekonomija, što je i oblast u kojoj je podrška ove dve zemlje veoma važna za Srbiju.

Aktivnosti sa inspekcijom zaštite životne sredine

Budući da je od velike važnosti kontrola primene propisa koji se odnose na smanjenje industrijskih emisija, poseban značaj na projektima imaju obuke inspektora na svim nivoima kako bi se unapredile njihove veštine i kapaciteti u nadzoru operatera.

U okviru projekta eVOC Srbija održano je deset radionica o najznačajnijim industrijskim aktivnostima odgovornim za emisiju VOC, kao i obuke na terenu.

Nastavak obuke za inspekciju zaštite životne sredine za velika industrijska IPPC postrojenja biće organizovano tokom treće faze IED projekta, čime će biti obuhvaćen čitav regulatorni ciklus izdavanja integrisanih dozvola.

Kontakt sa zainteresovanim stranama

U okviru oba projekta formirani su info centri čiji je zadatak pružanje kontinuirane podrške zainteresovanim stranama u pripremi i dostavljanju relevantnih informacija za ispunjavanje zakonskih propisa, razumevanju procedura, pristupu aktuelnim fondovima i primeni najboljih dostupnih tehnika. Centri pružaju podršku u direktnom kontaktu sa projektnim timom i stručnjacima, kao i u pripremi priručnika, brošura, lifleta i biltena u skladu sa potrebama nadležnih organa i operatera.

Centri imaju značajnu ulogu i u informisanju šire javnosti o temama od značaja za očuvanje životne sredine i zelene tranzicije.

